

Комора медицинских сестара и здравствених техничара Србије

Стручно профилски одбор санитарно еколошких техничара

струковни санитарно - еколошки инжењер

Санитарно еколошка струка

Санитарно еколошки инжењери и техничари су здравствени радници чији је делокруг рада превентивна медицина и унапређење животне и радне средине, односно решавање здравствено – еколошких проблема.

Назив санитаран потиче од латинске речи *sanitas*, што значи здравље. Основна делатност санитарно еколошких инжењера и техничара јесте рад на контроли фактора који утичу на здравље становништва и њихова способност се огледа у познавању :

- еколошких аспеката одрживог развоја
- основама теорије система и управљања
- санитарно – еколошког законодавства и надзора
- управљање здравствено – санитарним аспектима животне средине
- управљање здравствено – санитарном безбедношћу животних намирница, ПОУ
- управљање здравствено – санитарном безбедношћу воде и водних објеката
- управљање отпадом
- утицаја земљишта, атмосфере, зрачења и буке
- основна знања о еколошким аспектима здравствено санитарне заштите
- примене информатике у здравству
- сумирању стечених знања и искуства у истраживачким пројектима ради превазилажења актуелних проблема везаних за област деловања

Ова струка се бави очувањем и унапређењем здравља становништва, и то кроз активности везане за превенцију болести, односно применом мера за одржавање хигијенско – санитарног и епидемиолошког нивоа у радној и животној околини (сузбијање, надзор, откривање и спречавање ширења заразних болести).

У сарадњи са другим здравственим профилима санитарно еколошки инжењери и техничари активно и континуирано раде на откривању, дефинисању и санирању свих штетних фактора околине који могу неповољно деловати на здравље како појединачно, тако и шире заједнице. У склопу својих активности ангажују се и на

здравственом просвећивању становништва са циљем унапређења здравља шире популације.

Значај и унапређење струке

СЗО је 1993. године донела документ (WHO Global Strategy for Health and Environment, WHO, Geneva, 1993.) у којем су наглашене здравствене последице међуодноса низа физичких, хемијских, биолошких и социјалних фактора и становништва. У њему се такође истиче да у многим земљама нема адекватних кадрова те да је потребно предузети мере за јачање националних капацитета за развој кадрова потребних за успостављање повољних односа околине, развоја и здравља

На основама глобалне стратегије донесен је акциони план за здравље и околину за Европу (Environmental Action Plan for Europe, WHO / EURO and CEC, Copenhagen, 1995.). У циљевима плана посебно је наглашена потреба образовања компететних кадрова у бризи за здраву околину на свим нивоима(санитарно еколошких техничара, инжењера и санитарно еколошких инжењера – специјалиста).

СЗО и ОУН за образовање, науку и културу (УНЕСКО), кроз своје публикације и препоруке, истиче важност образовања посебних стручних профила (санитарно-еколошких инжењера и техничара) и заступљеност јавноздравствених садржаја у наставним плановима и програмима за овај профил стручњака. Важност јавноздравствене компоненте у њиховом образовању видљива је и кроз донесени закључак да се у формалним међународним облицима образовања не признају они програми који ту компоненту не садрже. СЗО наглашава образовање ових профила стручњака као нужан део развоја здравствених кадрова који су интегрална компонента програма.

Наша земља је, у складу са декларацијам које је потписала у оквиру промена образовног система, омогућила услове за образовање високог струковног здравственог кадра на Високим здравственим школама струковних студија и факултетима. Конкретно, у овом случају, добијају се стручњаци са називом струковни санитарно- еколошки инжењер и струковни санитарно- еколошки инжењер – специјалиста (дипломирани санитарни инжењер). У основи је, наравно, санитарно еколошки техничар.

Здравствени радник санитарно еколошке струке дужан је да професионално обавља свој посао и да се придржава етичких кодекса здравствених радника.

Делокруг рада :

I Здравствене установе на примарном нивоу
здравствене заштите

Дом здравља

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера
(вишег санитарног техничара),

(специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

У Дому здравља ради на месту координатора за одржавање санитарно хигијенских услова, при техничкој служби и обавља следеће послове :

- руководи, организује и координира рад техничког особља (спремачице), на одржавању хигијене у здравственим установама,
- врши едукацију, посредну или непосредну, групну или појединачну техничког особља (спремачица), за примену санитарно хигијенских мера у здравственој установи,
- обавља стални контролни санитарно хигијенски преглед радних просторија у здравственој установи, редовно врши обилазак амбуланти ради утврђивања санитарно хигијенских услова и о истом подноси извештај непосредном руководиоцу,
- ради утврђивање хигијене радних места (снабдевање водом, грејање, осветљење и др.) и брине о отклањању техничких недостатака који могу угрозити несметан рад, и о томе води евиденцију,
- врши надзор над управљањем, раздвајањем и дистрибуцијом инфективног медицинског отпада,
- обавља контролу хигијене радне одеће запослених, а по потреби и личну хигијену запослених,
- ради санитарни надзор над личним заштитним средствима која се користе за поједине послове по потреби и обавља дистрибуцију ових средстава,
- предлаже набавку, врсту и количину средстава за одржавање санитарно хигијенских услова, дезинфекционих средстава, стара се о њиховој

благовременој набавци, прибора за рад уз повремен консултације са стручњацима из области хигијене и епидемиологије,

- врши надзор над радом сервиса за одржавање хигијене у одређеним здравственим установама, као и едукацију особља које то ради, контактира са одговорним лицима, води документацију и предлаже мере за отклањање евентуалних недостатака,
- учествује у раду комисије за интрахоспиталне инфекције, спроводи контролне радње (узимање брисева и остало), ради предупредивања истих,
- организује вакцинацију запослених, води евиденцију заразних и незаразних болести,
- предлаже мере за спровођење ДДД послова, и по потреби учествује у њиховом спровођењу,
- прави предлоге за отклањање недостатака и у вези са тим сарађује са свим службама здравствене установе,
- подноси извештај о раду, ради и друге послове из домена своје струке, и за свој рад одговара непосредном руководиоцу,
- обавља послове лица за безбедност и здравље на раду,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Завод за здравствену заштиту студената

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера

(вишег санитарног техничара)

(специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

- Обавља епидемиолошка истраживања и надзор по пријави заразних оболења или епидемија (уколико дође до појаве епидемије у студентским домовима, санитарно еколошки инжењер заједно са епидемиологом из Завода за здравствену заштиту студената, на лицу места излази на терен). На терену се врши анкетирање свих особа које су дошле у контакт са оболелим. Зависно од врсте обољења, пацијент се шаље у лабораторију Завода за здравствену заштиту студената, где дају материјал (крв, урин), а преглед столице и брисева обавља се у Заводу за јавно здравље са којим постоји непосредна сарадња.
- обавља епидемиолошко анкетирање на терену, обрађује епидемиолошке упитнике, и по индикацијама додатно анкетира оболеле или особе које су биле у контакту са истим,
- евидентира пријаве заразних болести и прослеђује Заводу за јавно здравље (пријава грипа или сумње на грип),
- спроводи епидемиолошки надзор над интрахоспиталним инфекцијама у Стационару Завода за здравствену заштиту студената (сагледавање, праћење, анализирање и разјашњавање појаве, учесталост и распрострањеност интрахоспиталних инфекција),
- у сарадњи са Заводом за јавно здравље спроводи контролу стерилизатора у Заводу за здравствену заштиту студената, стационару завода и истуреним амбулантама Завода за здравствену заштиту студената,
- води евиденцију о редовном санитарном прегледу лица која су под хигијенским надзором (запослени у хирушкој сали, особа која врши превоз хране, особе које врше пријем и издавање хране),
- врши замену личних дозиметара на сваких месец дана запослених који раде на рендген апаратима и који обављају периодични преглед на сваких годину дана,
- води рачуна о спровођењу ДДД мера у складу са потребама и процедурама,
- учествује у процедурама сакупљања и уклањања медицинског отпада,

- обавља санитарно – хигијенски надзор и контролу квалитета исхране и смештаја у објектима за исхрану и смештај студената на територији Републике Србије у сарадњи са министарством просвете,
  - обавља санитарно – хигијенску контролу исправности намирница, почев од пријема, складиштења и издавања, дистрибуције готових јела. Утврђује органолептичку исправност намирница и готових јела,
  - са стручним службама Завода за јавно здравље врши микробиолошке и броматолошке анализе и учествује у анализама истих,
  - врши санитарно хигијенски надзор у објектима за смештај студената и ученика, комплетан надзор над просторијама, опремом, апаратима и особљем које се бави спремањем и дистрибуцијом хране,
  - подноси писмени извештај о објектима који су под надзором Министарству просвете и даје предлоге за унапређење санитарно – хигијенских услова, као и унапређење квалитета исхране,
  - учествује у реализацији здравствено – превентивне активности на унапређењу здравља студената,
  - учествује у праћењу и истраживањима здравственог стања и понашања студената,
  - обавља послове саветника за ДПСТ у одељењу за превенцију сиде и полно преносивих инфекција, уз додатну едукацију за саветника ДПСТ,
  - учествује у реализацији и планирању програма редовне вакцинације (хепатитис Б, Ц...),
  - обавља послове лица за безбедност и здравље на раду,
- примењује процедуре и упутства система квалитета.

II Здравствене установе на секундарном нивоу здравствене заштите

Општа болница

Делокруг рада санитарно - еколошког техничара

- ради као оператер на постројењу за прераду инфективног медицинског отпада,
- ради у јединицама за стерилизацију,
- обавља сва радње потребне за третман инфективног медицинског отпада (прима, мери, води рачуна о опреми у складу са водичима добре праксе, оверава транспортну документацију , припрема за третирање, обавља третман, надгледа рад стерилизатора, оперативно ради на дробилици),
- документује процес третирања и одлагања третираног отпада,
- надзор и дезинфекција транспортне опреме и зоне третирања,
- извештавање о сваком случају неправилног поступања са инфективним медицинским отпадом,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера (вишег санитарног техничара) (специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

- спроводи свеобухватан, непрекидни епидемиолошки надзор над болничким инфекцијама (сталним прикупљањем, прегледом дневних налаза о изолацији узрочника у микробиолошкој лабораторији, прегледом података из медицинске документације о пацијентима, директним увидом у стање пацијената, разговором са особљем здравствене установе, евидентирањем и обрадом података),
- организује и води евиденцију имунизације вакцинама и специфичним имуноглобулинима и доставља податке надлежним референтним установама (имунизација експонираних лица против акутног вирусног хепатитиса Б, против грипа, тетануса код повређених лица, као и прикупљање и обрада података за обавезну активну имунизацију лица одређеног узраста против ТБЦ и акутног вирусног хепатитиса Б),

- организује обавезне здравствене прегледе одређених категорија запослених, других лица и клицоноша и води евиденцију о истом,
- организује и води евиденцију спровођења мера ДДД од стране изабраног извршиоца посла,
- врши санитарно хигијенски надзор свих служби опште болнице (хигијена просторија, опреме и уређаја, болесника и болесничког рубља, микроклиматских услова, употреба и правилна примена дезинфекционих средстава и стерилизација),
- надзор над хигијенским условима, складиштењем, прерадом и дистрибуцијом животних намирница од магацина, преко централне до приручних одељенских кухиња и болесника,
- контрола тријаже и одлагање комуналног и медицинског отпада у наменске посуде до коначне диспозиције, као и евидентирање количине спаљеног медицинског отпада,
- лична хигијена, хигијена прописане радне одеће и обуће особља, као и наменска употреба истих,
- сарађује са Републичком санитарном инспекцијом, стручним службама Завода за јавно здравље, и осталим инспекцијским и надлежним службама,
- учествује у здравствено васпитном раду са особљем и приправницима,
- стара се о правилној примени прописа из области санитарне заштите и контроле,
- предлаже набавку средстава за одржавање хигијене и дезинфекцију и даје стручно мишљење за одабир већ постојећих,
- учествује у састанцима Комисије за спречавање болничких инфекција и припрема материјал,
- врши евалуацију ефикасности мера за спречавање и сузбијање болничких инфекција а по налогу Комисије за спречавање болничких инфекција,
- предлаже мере за отклањање уочених недостатака из области санитарно хигијенског надзора,
- управља медицинским отпадом (врши надзор над сегрегацијом, сакупљањем, обележавањем, транспортом и стерилизацијом у погону за третман инфективног отпада) у складу са свим захтевима регулативе и акредитације,
- припрема периодичних ревизија политике управљања отпадом, одлагања отпада уз анализу трошкова,
- надзор над унутрашњим транспортом истог,
- припрема плана управљања,
- израда предлога потреба за адекватно функционисање система управљања инфективним медицинским отпадом,

- идентификација и праћење тока инфективног отпада, сарадња са здравственим радницима задуженим за организовање раздвајања, паковања, обележавања и испоруке истог,
- постизање оптималне превенције, минимализације и економичности отпада, ревидирањем сваког типа отпада у складу са политиком управљања отпадом,
- идентификација опасности које представља сваки ток отпада и дефинисање контролних механизма неопходних за елиминисање ризика по здравље и околину или њихово свођење на прихватљиви ниво,
- праћење и усаглашавање са важећом законском регулативом у управљању инфективним медицинским отпадом,
- праћење коришћења опреме, коришћења личне заштитне опреме, примена безбедоносних радних процедура, као и спровођење редовних надзора ради праћења поступања са отпадом у пракси,
- увид у здравствено стање особља које је укључено у рад са стерилизатором и транспортом инфективног медицинског отпада,
- идентификација проблема са медицинским отпадом и помоћ у решавању истих,
- састављање периодичних извештаја,
- сарадња са релевантним органима, институцијама и комисијама,
- обавља послове лица за безбедност и здравље на раду,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Специјална болница

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењер

(вишег санитарног техничара),

(специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

- ради као одговорно лице за рад служби неопходних за функционисање здравствене установе (техничке, кухињског блока, помоћног особља), ради планове и програме рада, извештаје и предлоге мера за отклањање евентуалних недостатака,
- обавља посао на примени и управљањем процедурама квалитета ради безбедног третирања животних намирница,
- врши надзор над делом за припремање хране (кухиња), услужним делом за госте и кориснике услуга здравствене установе (рестораном),
- обавља контролу над радом, средствима и опремом, просторијама у кухињском блоку и над лицима која раде на припреми хране,
- води рачуна о редовним санитарним прегледима и другим здравственим прегледима по потреби,
- учествује у набавци средстава за дезинфекцију, њиховој адекватној примени и обуци особља која са њима раде,
- сарађује са овлашћеним установама ради спровођења ДДД мера на нивоу здравствене установе,
- врши сарадњу са стручним службама ради редовне контроле квалитета хране и санитарно хигијенских услова (преглед животних намирница на микробиологију и квалитет, узимање брисева, ...),
- контролише рад дела за рехабилитацију и рекреацију – РЕЛАКС, СПА центра - (базена за купање, његово одржавање, проверу квалитета воде, примену санитарно хигијенских мера,),
- води рачуна о смештајном делу установе, санитарно хигијенским условима смештаја, текућем одржавању, спровођењу ванредних мера ДДД по епидемиолошким индикацијама,
- члан је комисије за болничке инфекције,
- контролише третман комуналног и медицинског отпада,
- ради као лице за безбедност и здравље на раду,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

III Здравствене установе на терцијалном нивоу здравствене заштите

Клинички и клиничко болнички центар

**Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера
(вишег санитарног техничара)**

(специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

служба за болничку епидемиологију и хигијену исхране, одељење за контролу и превенцију болничких инфекција, служба за хигијену, (одељење екологије)

- организује рад службе и усмерава активности на комплетан превентивни рад у смислу елиминисања ризика настајања интрахоспиталних инфекција (третирање целокупног болничког прибора, средстава за рад, спровођење ДДД послова...),
- свакодневним обиласком болничких одељења, прегледањем медицинске документације, увидом у стање пацијената и у контакту са особљем одељења клиника региструје појаву болничких инфекција,
- прикупља податке о изолованим узрочницима, њиховој резистенцији и учествује у изради периодичних извештаја о болничким инфекцијама као и извештаја о епидемиолошким истраживањима,
- контролише ефикасност предложених мера превенције и контроле болничких инфекција,
- према налогу лекара епидемиолога, одељења за превенцију и контролу болничких инфекција, у току епидемиолошких истраживања а према епидемиолошким индикацијама, узоркује биолошки материјал и узорке болничке средине,
- учествује у планирању набавке средстава за дезинфекцију и контролише њихову правилну употребу,
- учествује у извођењу епидемиолошких истраживања,
- учествује у информисању особља о актуелној епидемиолошкој ситуацији,
- спроводи санитарно хигијенски надзор у оквиру установе, обухватајући стање болничких просторија, инвентара, централне и дистрибутивних кухиња, санитарних просторија и предлаже мере за евентуално уклањање недостатака,
- врши надзор над уредним обављањем санитарних прегледа код особља којем је то потребно (здравствени радници, кухињско особље), и учествује у

контроли, од стране стручних служби, на испитивању исправности хране и санитарно хигијенских услова – брисеви, као и у тумачењу резултата,

- обавља интерну контролу санитарно хигијенских услова узимањем брисева, контрола ваздуха унутар осетљивих болничких простора, контрола стерилизације,
- контролише термине за редовне вакцинације здравствених радника (хепатитис Б...), и спроводи потребне мере за вакцинације по епидемиолошким индикацијама (грип),
- учествује у обављању едукацијуа радника у циљу ефикаснијег спровођења превентивних модела, унапређења система рада, превенције и контроле болничких инфекција,
- контролише спровођења мера ДДД, од стране стучне службе, где има активну улогу у комплетном надзору,
- члан је комисије за интрахоспиталне инфекције,
- врши надзор код пријема пацијената (санитарни пропусник) и по потреби реагује елиминишући настали проблем или обавештавајући надлежну стручну службу са којом је остварена сарадња (Завод за јавно здравље),
- прати систем одлагања комуналног отпада и спроводи процедуре одлагања инфективног отпада,
- подноси редовне извештаје са евидентираним стањем и предлозима за унапређењем и побољшањем,
- ради као лице за безбедност и здравље на раду,
- примењује процедуре и упутства система квалитета.

Институт за онкологију и радиологију Србије

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера

(вишег санитарног техничара)

(специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

- учествује у спровођењу свеобухватног континуираног епидемиолошког надзора над болничким инфекцијама код онколошких пацијената:
- вођење евиденције о фебрилним пацијентима који су на хемиотерапији или радиотерапији,
- евиденција и анализа налаза микробиолошког узорковања материјала узетог од пацијента,
- обавља микробиолошко узорковање (брисеви радних површина, предмета, опреме, руку запослених, ваздуха и сл.) у склопу редовног надзора у зависности од степена ризика за настанак болничких инфекција,
- учешће у надзору по епидемиолошким индикацијама – обилазак одељења, преглед медицинске документације пацијената, разговор са запосленима, узимање узорака за микробиолошко испитивање и др.
- вођење базе података о свим микробиолошким налазима у установи, анализа базе и израда извештаја,
- учествује у раду Комисије за заштиту од болничких инфекција,
- врши санитарно – хигијенски надзор свих служби Института (хигијена просторија, опреме и уређаја, болесничког рубља, болесника, прописане радне одеће и обуће особља, микроклиматских услова) и предлаже мере за уклањање уочених недостатака,
- учествује у планирању, набавци и праћењу потрошње дезинфекционих средстава, едукације особља и надзором над правилном применом ових средстава,
- организује и врши надзор над спровођењем контроле стерилизације (физичко – хемијска, биолошка контрола стерилизације),

- организује спровођење имунизације запослених и пацијената вакцинама и специфичним имуноглобулинима, води евиденцију и доставља податке надлежним реферетним установама (имунизација против хепатитиса Б, грипа, тетануса код повређени лица, хуманог папилома вируса и против других болести у складу са епидемиолошким препорукама),
- организује обавезне здравствене прегледе одређених категорија запослених, других лица и клицоноша и води евиденцију о истом,
- организује, врши надзор и води евиденцију спровођења мера ДДД од стране изабраног извршиоца посла,
- спроводи санитарно – хигијенски надзор над радом кухиње (надзор над простором и радом запослених, складиштење, прерада и дистрибуција животних намирница, дистрибуција хране пацијентима и др.),
- учествује у управљању отпадом установе :
  - планирање управљања медицинским и комуналним отпадом,
  - израда предлога потреба за адекватно функционисање система управљања отпадом,
  - усаглашавање са важећом законском регулативом у управљању инфективним медицинским отпадом,
  - надзор над правилним управљањем отпадом, нарочито инфективним (надзор над сегрегацијом, сакупљањем, обележавањем, транспортом и стерилизацијом у погону за третман инфективног отпада),
  - праћење коришћења прописане опреме, коришћење личне заштитне опреме и примене безбедоносних радних процедура,
  - индентификација опасности коју представља сваки ток отпада и дефинисање контролних механизма неопходних за елиминисање по здравље и околину или њихово свођење на прихватљиви ниво,
- учествује у превенцији хроничних незаразних болести (превенција малигних обољења),
- о својим активностима и резултатима надзора извештава руководство установе, састављањем периодичних извештаја,
- сарађује са Републичком санитарном инспекцијом, стручним службама Завода за јавно здравље, и осталим надлежним службама и институцијама ,

- стара се о правилној примени прописа из области санитарне заштите и контроле,
- учествује у здравствено васпитном раду са особљем и приправницима,
- примењује процедуре и упутства система квалитета,
- обавља послове лица за безбедност и здравље на раду.

IV Здравствена делатност која се обавља на више нивоа

Институт – Завод за јавно здравље

Делокруг рада санитарно - еколошког техничара

Центар за хигијену и хуману екологију

- узимање узорака воде за пиће (припрема материјала за узимање узорака, узимање узорака, уписивање потребних података, попуњавање извештаја, издавање резултата),
- узимање узорака воде из површинских токова, језера , базена и сл.
- узимање узорака отпадне воде (фекалне и индустријске),
- узимање узорака животних намирница и предмета опште употребе,
- узимање брисева (са радних површина, руку радника, радне одеће, апарата и осталог прибора),
- одређивање резидуалног хлора на терену,
- одређивање температуре воде и ваздуха при узимању узорака воде и отпадне воде,
- утврђивање концетрације чађи и сумпор диоксида и осталих параметара за оцену имисије,
- мезоклиматска и микроклиматска мерења (врши се одређивање температуре, влажности, струјања ваздуха, притиска ваздуха и температуре зрачења),
- дезинфекција локалних објеката водоснабдевања,
- уноси извештаје у базу података о примљеном материјалу – узорку,
- обавља одређене послове у лабораторијама одељења санитарне хемије и одсека екотоксикологије (припрема узорака за аналитичку обраду),
- предлаже мере за побољшање процеса рада и учествује у тимском раду у ванредним ситуацијама и по програмима министарства,
- подноси извештаје о текућим пословима и учествује у анализи истих,
- сумира резултате рада, врши електронску обраду и обавештава о могућим неправилностима значајним за рад службе и за заштиту здравља становништва,
- доставља резултате анализа другим стручним службама,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Центар за контролу и превенцију болести

- пријављивање заразних и паразитарних болести (узимање општих података, узимање података о болести, узимање епидемиолошких података, достављање пријаве),
- компјутерска обрада пријаве заразних болести,
- узорковање хуманог материјала за лабораторијске анализе: крв, брисеви, излучевине, као и други материјал, у установи или на терену,
- под надзором лекара врши континуирану вакцинацију и серопротекцију, хемиопротекцију у установи или на терену,
- води евиденцију о вакцинисаним лицима, попуњава документацију и врши електронску обраду података о вакцинацији експонираних лица одређеним заразним болестима,
- учествује у дистрибуцији вакцина крајним корисницима и води адекватну документацију,
- врши имунизацију лица у међународном саобраћају и путника који подлежу обавези по међународним прописима и закону, као и других лица према епидемиолошким индикацијама, у установи или на терену,
- учествује у свим епидемиолошким акцијама на терену или програмима министарства,
- учествује у вршењу епидемиолошких надзора, прикупљању и обради података у здравственим установама у циљу спречавања и сузбијања болничких инфекција и епидемија,
- учествује и непосредно спроводи мере превенције и мере сузбијања заразних болести по епидемиолошким индикацијама,
- учествује у епидемиолошким истраживањима и спровођењу едукативних програма,
- прикупља податке о изолованим узрочницима из болничког материјала и учествује у спровођењу студије инциденције и преваленције у стационарним здравственим установама,
- предлаже мере за унапређење побољшања процеса рада у центру и учествује у тимском раду у ванредним ситуацијама,
- непосредно учествује у раду на пословима дезинфекције, дезинсекције и дератизације по епидемиолошким индикацијама и по позиву,
- води оперативну евиденцију и другу документацију везану за рад службе и одсека у за то прописане протоколе или рачунар ради аутоматске обраде података,
- учествује у извођењу санитарних прегледа радника на терену и у установи и води евиденцију о истим,
- по потреби врши наплату услуга санитарних прегледа и других услуга

- уписује резултате у санитарне књижице, и води одговарајућу евиденцију везану за ту област,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Центар за промоцију, здравствену анализу, планирање и организацију здравствене службе, информатику и биостатистику

- обавља обраду података на рачунару о виталном кретању становништва и података са пописа са одређеног подручја,
- прикупља дневне евиденције о посетама и раду као и текуће евиденције о утврђеним обољењима и стањима,
- учествује у прикупљању података из области здравствене статистике за анализу здравственог стања становништва одређене територије,
- спроводи одређене здравствено васпитне активности у циљу превенције заразних, масовних незаразних и обољења од већег социо – економског значаја,
- учествује у изради табеларних приказа одређених пераметара демографског кретања становништва, а за потребе планирања у здравству,
- врши унос података у вези контроле планова рада и извештаја о извршењима планова рада здравствених установа и здравственог стања становништва,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Одсек дезинфекције, дезинсекције, дератизације

- учествује у раду на пословима ДДД по епидемиолошким индикацијама и по позиву,
- упознаје се са постојећим законским одредбама везаних за ДДД послове као и са актима везаних уз примену отрова,
- континуирано се едукује на пољу ДДД послова и обнавља знање које доказује сертификатом,
- спроводи ДДД мере које се примењују код санитарних чворова, водних објеката, отворених површина, затворених просторија, ђубришта, мртвачнице, превозних средстава и предмета, особа, рубља, постељине, деакаризација земљишта, рубља, постељине и одеће,
- сачињава преглед и припрему документације о броју, врсти и вредности извршених услуга ради фактурисања,
- прави растворе за дезинфекцију и дезинсекцију, и смеше за дератизацију,

- брине о складиштењу и чувању средстава за ДДД,
- због природе посла обавља га у сменама,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера

(вишег санитарног техничара)

Центар за хигијену и хуману екологију

- узимање узорака воде из површинских токова, језера, базена,
- узимање узорака животних намирница, брисева и ПОУ,
- узимање узорака ваздуха за анализу пара, гасова, прашине за оцену загађења ваздуха – имисије,
- одређивање степене пливајућих материја за одређивање загађења површинских вода,
- мерење емисије чађи и тумачење резултата,
- узимање узорака за утврђивање концетрације полутаната у комуналној средини са аспекта норми имисије,
- узимање узорака за утврђивање концетрације аероседимента у комуналној средини методом седиментације,
- утврђивање осветљености у просторијама,
- кониометријско и микроскопско испитивање прашине,
- мерење буке у комуналној средини,
- мерње буке од моторних возила,
- вођење картотеке санитарно хигијенског стања водовода,
- учествује у вршењу редовних санитарно хигијенских надзора над водоводима и хигијенском исправношћу воде за пиће,
- обавља локалну инспекцију водног објекта за локално снабдевање водом за пиће,
- врши дезинфекцију локалних објеката водоснабдевања,
- учествује у утврђивању санитарно хигијенског стања објекта и контроли хигијенске исправности воде за купалишта и плаже,
- спроводи анкете хигијенских услова у сеоским домаћинствима, утврђивање стања предлог мера асанације,
- учествује у оцењивању хигијенских услова за отклањање смећа из домаћинства и насеља,

- учествује у оцењивању санитарно хигијенског стања непокретних објеката у саобраћају – железничке и аутобуске станице и стајалишта, мотели, хотели, сервиси, ауто пумпе, паркиралишта, гранични прелази,
- учествује у оцењивању санитарно хигијенског стања покретних објеката у јавном саобраћају,
- по програму врши редовну контролу санитарно хигијенских услова у објектима колективне исхране, јавне исхране (ресторани, хотели...)
- учествује у оцењивању санитарно хигијенских услова на градским пијацама, тржницама и сточним пијацама,
- део је тима за контролу исхране обрачуном листа издатих намирница са хемијском анализом оброка,
- прати и усклађује програме Завода за јавно здравље са програмима актуелних система квалитета корисника услуга завода,
- брине о набавци потрошних материјала за рад радника,
- прави програм рада и одговара за његово доследно спровођење на нивоу техничара,
- врши распоред рада здравственог и другог особља и одговоран је за његово спровођење,
- води оперативну и другу документацију везану за рад у за то прописане протоколе, обавља организациону делатност у циљу унапређења посла,
- учествује у припремању периодичних извештаја,
- обавља стручно методолошку делатност из своје надлежности ,
- учествује у програму истраживачких пројеката,
- у склопу свога рада спроводи здравствено просвећивање,
- примењује процедуре и упуства система квалитета,
- део је тима за координацију за време ванредних и акциденталних ситуација.

Центар за контролу и превенцију болести

- води бригу и потребну документацију о утрошку материјала и стара се о благовременом снабдевању службе потребном опремом и другим средствима рада,
- прикупља и води евиденцију о кретању заразних болести и других масовних обољења, врши епидемиолошко истраживање жаришта извора заразе, пријаве клицоноштва,
- ради компјутерску обраду података по општинама са подручја деловања службе о заразним болестима, врши здравствени надзор над лицима запосленим у производњи и промету животних намирница, снабдевању становништва водом за пиће, здравственим и другим правним лицима,
- доставља пријаве одјаве, месечне и друге периодичне извештаје о кретању заразних болести надлежним институцијама,
- води евиденцију, врши припрему података, сачињава месечне, тромесечне, шестомесечне, годишње и друге периодичне извештаје о раду службе и стара се о њиховој благовременој достави,
- води месечну евиденцију обима, врсте и вредности извршених услуга из делокруга рада службе,
- води картотеку клицоноша и стара се о њиховом благовременом надзору у утврђеним роковима,
- учествује у изради годишњег плана и организовању обавезних имунизација против одређених заразних болести, као и у праћењу успеха извршења имунизације,
- брине о набавци и дистрибуцији вакцина по вакциналним пунктовима,
- одговоран је за правилно чување вакцине, брине о року трајности и благовременој набавци исте,
- прикупља периодичне и годишње извештаје о извршеним имунизацијама и сачињава збирне извештаје о успеху имунизације на подручју деловања,
- даје стручну методолошку помоћ у изради планова имунизације и изради извештаја о имунизацијама,
- врши имунизацију лица у међународном саобраћају и путника који подлежу обавези по међународним прописима и закону, као и других лица према епидемиолошким индикацијама, у установи и на терену,
- спроводи серопротексу и хемиопротексу, здравствени надзор над лицима из околине заразног болесника,
- учествује у епидемиолошким извиђањима и анкетирањима на терену,
- води документацију о антирабичној делатности и спроводи антирабичну заштиту,

- учествује у спровођењу здравствене едукације особа под здравственим надзором,
- узима бактериолошки и други материјал за лабораторијске анализе у установи и на терену,
- према постављеним индикацијама врши вакцинацију повређених лица од бесних и сумљивих животиња,
- учествује у раду на истраживачким пројектима, на епидемиолошким испитивањима при појави епидемије,
- учествује у процедурама скупљања и уклањања медицинског отпада,
- део је тима за време ванредних, епидемиолошких ситуација, ради на спровођењу мера здравствене заштите,
- у склопу свога рада спроводи едукативне програме из области понашања за целокупно становништво и групације у ризику,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Центар за промоцију, здравствену анализу, планирање и организацију здравствене службе, информатику и биостатистику

- учествује у вођењу евиденције о кадровима здравствених установа на подручју округа према посебном програму и обезбеђује доставу одговарајућих збирних извештаја,
- учествује у припреми и уносу података виталне статистике и успоставља комуникацију са здравственим установама, организацијама у вези прикупљања података, као и координацију рада,
- обрада података и учешће у изradi анализе из појединих области здравствене делатности,
- учешће у праћењу спровођења мера у оквиру програма здравствене заштите,
- одабир постојећих здравствено статистичких података, припрема за компјутерску обраду, техничко уобличавање и презентација,
- обрада демографских и општих статистичких података података за анализу здравственог стања становништва одређене територије,
- учешће у планирању и извођењу истраживања за прикупљање података о здрављу становништва,
- спроводи одређене здравствено васпитне активности у циљу превенције заразних, масовних незаразних и обољења од већег социо - економског значаја,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Одсек за дезинфекцију, дезинсекцију, дератизацију

- организовање рада на пословима ДДД по епидемиолошким индикацијама и по позиву,
- континуирано се едукује на пословима ДДД и за то прибавља сертификате,
- сачињава преглед и припрему документације о броју, врсти и вредности извршених услуга ради фактурисања,
- организује годишњи, квартални, месечни план рада службе,
- врши контролу ефикасности ДДД,
- брине се о набавци заштитне опреме,
- рукује опремом за спровођење ДДД мера,
- брине о складиштењу и чувању средстава за ДДД,
- упознаје се са законском регулативом везано за ДДД делатност,
- примењује процедуре и упутства система квалитет.

Делокруг рада специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера

У здравственој установи може да ради као лице за безбедност и здравље на раду

Центар за хигијену и хуману екологију

- упознат са узимањем и пријемом узорака (налозима за анализе,учествује у одређивању аналитичких параметара за сваки узорак посебно – животне намирнице, ПОУ),
- познавање појединих аналитичких техника (класична лабораторијска аналитика, хроматографија, аналитиком на спектофотометру, атомском апсорционом спектометру),
- израда аналитичких извештаја,
- познавање метода микробиолошког испитивања намирница и ПОУ, брисева
- познавање правилника који регулишу микробиолошке стандарде за намирнице и ПОУ
- прави програм рада за испитивање узорака хране, ПОУ, услађује законске прописе са тим делокругом рада, учествује у анализи налаза,
- спроводи едукацију са циљем промене прехранбених навика становништва ради превенције хроничних незаразних болести,
- врши едукацију особља које ради на припреми хране,
- испитује енергетску, прехранбену, минералну и витаминску вредност оброка код различитих узрастних група (предшколски и школски узраст, радна популација),
- учествује у изради јеловника за децу предшколског и школског узраста,
- упознат са узимањем и пријемом узорака воде (комплетним лабораторијским радом везаним за испитивање воде – сваки обим анализе, физичко хемијска испитивања воде, микробиолошка испитивања воде),
- прави програм рада за испитивање узорака воде, усклађује законске прописе и учествује у анализи налаза,
- анкетира водоводе и отвара документацију везану за њих,
- учествује у санитарно техничком надзору водовода,
- учествује у санитарно хигијенском надзору над објектима за купање и пливање,
- упознат са узимањем и пријемом узорака ваздуха,
- прави програм рада за испитивање узорака ваздуха, усклађује законске прописе и учествује у анализи налаза,
- упознат са свим методама везаних за контролу ваздуха у одсеку екотоксикологије (узорковање, учествовање у хемијским анализама, спроводи аналитичке технике за одређивање концентрација појединих параметара...),

- прави програм рада за испитивање узорака отпадних вода, усклађује законске прописе и учествује у анализи налаза,
- учествује у анализи рада уређаја за обраду комуналних отпадних вода и отпадних вода индустријских објеката,
- упознат са узимањем и пријемом узорака отпадних вода (упознат са комплетним лабораторијским радом везаним за испитивање отпадних вода – физичко хемијским анализама, микробиолошким испитивањима),
- процењује значај, загађеност и пречишћавање земљишта,
- учествује у доношењу оцене о чистоћи насеља,
- учествује у доношењу оцене о санитарно хигијенском стању депонија,
- учествује у оцени обухваћености насеља канализационом мрежом, уређаја за пречишћавање каналских вода и оцене излива отпадних вода,
- врши испитивање санитарно хигијенских услова рекреативних и објеката физичке културе,
- учествује у оцени санитарно хигијенског стања у објектима колективне исхране (уклапање у законску регулативу и стандардне системе квалитета),
- учествује у оцени објеката од јавног значаја (предшколске установе, школске установе, објекти социјалне заштите, градске пијаце, сточне пијаце...),
- учествује у раду на истраживачким пројектима,
- у склопу свога рада спроводи едукативне програме из области понашања за целокупно становништво и групације у ризику,
- обавља организациону делатност везану за унапређење и ефикасност рада центра,
- део тима у координацији за време ванредних и акциденталних ситуација,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

Центар за контролу и превенцију болести

(Одсек за ДДД)

- упознат са комплетним радом и процедурама у клиничкој микробиологији,
- примењује законску регулативу везану за превенцију и контролу болести,
- учествује у здравственом надзору над особама која раде на радним местима где може доћи до угрожености здравља,
- предлаже противепидемијске мере и учествује у спровођењу истих,
- учествује у здравственом надзору над клицоношама заразних болести,
- спроводи здравствену едукацију особа под здравственим надзором,
- пријављује заразне болести,
- спроводи антирабичну заштиту, имунизацију, хемиопрофилактику и серофилактику против заразних болести,
- учествује у Комисијама за болничке инфекције, врши провере термина за редовне вакцинације здравствених радника,
- спроводи епидемиолошко извиђање и истраживање,
- учествује у истраживачким пројектима,
- спроводи едукативне програме – за становништво и циљне групе,
- део тима у координацији за време ванредних и акциденталних ситуација,
- у раду ДДД послова придржава се законских регулатива и подзаконских аката везаних за отрове,
- учествује у спровођењу неопходне превентивне и противепидемијске ДДД активности,
- учествује у припреми предлога сарадње са локалним самоуправама у циљу спровођења мера ДДД послова,
- примењује технике наношења дезинфицијенса и инсектицида одређеном апаратом,
- води документацију везану за уговоре, потврде, потрошњу ДДД средстава,
- учествује у спровођењу стручног надзора на терену приликом спровођења ДДД мера и контролу истих,
- поштује мере заштите на раду и процедуре везане за карактеристичност посла,
- део је тима у координацији за време ванредних и акциденталних ситуација,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

**Центар за промоцију, здравствену анализу, планирање и организацију
здравствене службе, информатику и биостатистику**

- оспособљава људе да контролишу и унапређују здравље,
- спровођење програма промоције здравља и здравог начина живота,
- промовише здравље путем програма који укључују целу популацију у свакодневном животу, а не само у случајевима ризика од специфичних болести,
- сарађује и развија партнерство у заједници на идентификацији и решавању здравствених проблема у становништву,
- спроводи активности на унапређењу здравља вулнерабилних групација становништва,
- учествује у националним кампањама за промоцију здравља, у оквиру којих се распоређује припремљени материјал и спроводи здравствено васпитни рад,
- процењује здравље и здравствене потребе популације,
- израђује здравствено статистичке и демографске показатеље за одређено подручје,
- едукација и информисање јавности,
- прати и проучава поједине здравствене проблеме и предлаже мере за њихово отклањање,
- прати спровођење мера у оквиру програма здравствене заштите,
- израђује информације о одређеном здравственом проблему,
- организује, координира и спроводи одређене здравствено васпитне активности у циљу превенције заразних, масовних незаразних и обољења од већег социјално – медицинског значаја,
- спроводи анализу и евалуацију статистичких података,
- учествује у истраживачким пројектима,
- примењује процедуре и упуства система квалитета.

V Установе за предшколско васпитање и образовање

Делокруг рада специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера

У предшколским установама ради као сарадник за превентивну здравствену заштиту и лице за безбедност и здравље на раду, уз положен испит за лиценцу од стране Министарства рада и социјалне политике.
Делокруг рада:

- обавља стручно методолошки рад у области превентивне здравствене заштите у јасленом делу и у вртићима (програмирање, реализација и евидентирање),
- врши контролу хигијенско епидемиолошких услова у установи (одржавање чистоће, температуре, влажности, проветрености и осветљености просторија),
- обавља координацију рада са сарадницима превентивне здравствене заштите, педијатријском службом, нутриционистом а по потреби и са другим надлежним медицинским службама (Дом здравља, Завод за јавно здравље, санитарна инспекција, служба медицине рада...) и сарадницима у установи,
- учествује у изради и реализацији годишњег плана и програма превентивног здравственог деловања са циљем перманентног унапређења истог,
- учествује у програмирању и реализацији стручног усавршавања здравствених радника установе из области превентивне здравствене заштите у складу са годишњим планом и програмом министарства здравља,
- сарађује на унапређењу санитарно хигијенских услова са медицинским сестрама и васпитачима, и врши надзор над кухињским особљем и радницима на одржавању хигијене,
- води комплетну контролу над централном и дистрибутивним кухињама (контрола кухињског особља, простора, прибора, опреме, транспорта, набавка и порекло хране, чување у адекватним условима са поштовањем процедура и система квалитета),
- примењује нове стандарде и процедуре везане за унапређење рада дела за припрему и дистрибуцију хране,

- континуирано ради на унапређењу здравствене неге и хигијене, и прати процес правилне исхране и расподеле оброка (сарађује при формирању јеловника),
- учествује на унапређењу здравствено васпитног рада у циљу обезбеђивања свих потребних услова за целокупан психофизички развој деце,
- учествује у усклађивању програма са здравственим радницима ван установе (стоматолозима, педијатрима, физијатрима епидемиолозима, специјалистима хигијене...) у циљу унапређивања и очувања здравља деце ,
- организује санитарне прегледе запослених у установи као и друге здравствене прегледе по потреби,
- учествује у истраживачким пројектима који доприносе унапређењу превентивне здравствене делатности,
- део је тима, заједно са осталим стручним службама, за координацију у ванредним епидемиолошким ситуацијама на превенцији и заштити здравља деце и особља,
- остварује сарадњу са послодавцем у циљу планирања, коришћења, избора и одржавања средстава за рад, средстава и опреме за личну заштиту на раду, и избору средстава за одржавање хигијене,
- припрема акт о процени ризика,
- учествује у опремању и уређивању радних места у циљу остваривања безбедних и здравих услова рада,
- предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито тамо где за то има потребе,
- препоручује одлагање радних обавеза запосленог у случају да околности на радном месту и околини не дозвољавају нормално обављање радних обавеза,
- води евиденцију из области безбедности и здравља на раду, и стара се да буде испуњена законска регулатива,
- учествује у припреми и спровођењу јавних набавки, за животне намирнице, техничке спецификације средстава за хигијену и дезинфекционих средстава,
- води стање залиха средстава за хигијену уз правилну расподелу и употребу истих,
- врши контролу интерне апотеке установе / контролише примену лекова,
- из здравственог листа деце у предшколској установи прати алергијске болести, као и сва друга оболевања,
- има учешће на васпитно – образовним већима, у тиму за заштиту деце од насиља,
- учествује у надзору исправности животних намирница и ПОУ, усаглашености са прописима о квалитету, произвођачком спецификацијом и домаћим прописима,

- врши контролу око декларисаних адитива који се могу наћи у животним намирницама и других потенцијално сумњивих састојака који могу бити део ПОУ, играчака које се користе у предшколској установи,
- спроводи све активности везане за ДДД мере, и у вези са тим сарађује са стручним службама,
- води евиденцију о заразним болестима,
- примењује процедуре и упутства система квалитета.

Градска управа
градски секретаријат за дечију заштиту
Предшколске установе – интерни санитарни контролор

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера

(вишег санитарног техничара),

(специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера)

Послови интерног санитарног хигијенског надзора Предшколских установа:

- редовно обављање санитарно – хигијенског прегледа објеката Предшколске установе и њихове непосредне околине, а посебно просторија за припрему и дистрибуцију хране, возила за превоз хране, магацина за намирнице и просторија за боравак деце,
- контролисање спровођења хигијенских мера у објектима, текуће дезинфекције, превентивне дезинсекције и дератизације и других мера заштите од заразних болести,
- вођење евиденције о уоченим санитарно – хигијенским недостацима и наложеним мерама за њихово отклањање, праћење реализације наложених мера за уклањање уочених недостатака,
- упућивање радника Предшколске установе на обављање законом обавезних здравствених (санитарних) прегледа и вођење одговарајуће евиденције,
- спровођење едукације радника запослених у Предшколској установи из области хигијене и заштите од заразних болести,
- активна сарадња са надлежним здравственим установама и службама,
- учествује у раду комисија за јавне набавке намирница за исхрану и средстава и прибора за одржавање хигијене и извршавање и других стручних послова по налогу непосредног руководиоца,
- примена процедура и упуства система квалитета.

VI Санитарна инспекција

Делокруг рада специјалисте струковног санитарно - еколошког инжењера , дипломираног санитарног инжењера

Делокруг и област рада санитарног инспектора регулисана је :

- **Законом о санитарном надзору,**
- **Законом о заштити становништва од заразних болести,**
- **Законом о безбедности хране,**
- **Законом о водама**

VII Установе Министарства одбране и Војске Србије

У склопу министарства одбране, постоје здравствене установе, у којима , између осталог , раде и санитарно еколошки техничари, виши санитарни техничари, санитарно- еколошки инжењери, специјалисти струковно санитарно - еколошки инжењери .

Делокруг рада струковног санитарно - еколошког инжењера (вишег санитарног техничара) у Заводима за превентивну медицину МО и ВС.

Посао санитарно – еколошког инжењера се обавља према годишњем и месечном плану рада и према важећим законским прописима. Део посла је и :

- учествује у планирању и изради месечног и годишњег плана рада,
- учествује у планирању и изради месечног и годишњег извештаја рада,
- врши санитарни надзор у јединицама и установама МО и ВС и контролу санитарно техничког и хигијенског стања објеката за смештај, исхрану, водоснабдевање, одржавање личне хигијене и отклањање отпадних материја (контролу услова смештаја у Објектима МО и ВС, контролу водоснабдевања, контролу санитарне хигијене у објектима за исхрану МО и ВС, контролу санитарне хигијене у објектима за спорт и рекреацију МО и ВС.)
- саставља Записник о извршеном санитарном надзору на лицу места,
- пише Извештај о извршеном санитарном надзору,
- контрола спровођења редовних санитарних прегледа особља (увидом и контролом санитарних књижица),
- узима брисеве за испитивање микробиолошке чистоће површина, прибора, посуђа и руку особља које је у непосредном или посредном контакту са храном у објектима МО и ВС, према важећим прописима,
- узима узорке воде за пиће и воде у базенима за рекреацију у МО и ВС и то за микробиолошку и физичко- хемијску анализу, према важећим прописима,
- врши дезинфекцију (када је потребно) и контролу дезинфекције воде према Упуству за вршење и контролу дезинфекције воде,
- узима узорке хране за биохемијску анализу према важећим прописима
- предаје узорке заједно са Упитницима за бактериолошки и хемијски преглед воде, одељењу за санитарно – хемијску и микробиолошку анализу, где се даље поступа по процедури ,
- учествује у раду противепидемијских екипа код избијања епидемије,
- врши обраду података узорака воде за пиће и води статистичку евиденцију,
- води евиденцију водних објеката у својој надлежности,
- учествује у раду екипе за антропометријска мерења,
- изводи стручну наставу из области безбедности воде и хране,
- спроводи процедуре и системе квалитета.

VIII Међународни и домаћи ланци малопродајних објеката прехранбеног типа

Делокруг рада струковног санитарно – еколошког инжењера (вишег санитарног техничара) и специјалисте струковног санитарно – еколошког инжењера у служби квалитета на месту сарадника за квалитет :

- Учествује у увођењу, примени, очувању и унапређењу система квалитета,
- Контролише доследну примену произвођачких спецификација у малопродајним објектима,
- Врши контролу примене радних упустава који су у складу са HACCP системом,
- Одговара за имплементацију система управљања заштитом животне средине,
- Учествује у изради и унапређењу система одрживог развоја,
- Идентификује и обезбеђује синергију у делокругу свога рада,
- Обавља и остале послове по налогу непосредног руководиоца.

IX Могућности :

У складу са потенцијалима струке, нивоа образовања, здравствени радник, санитарно еколошке струке, своје место меже наћи и у :

- осталим здравственим установама (Дом здравља – медицина рада), Завод за медицину рада, Завод за антирабичну заштиту, Завод за биоциде и медицинску екологију,
- комуналној инспекцији,
- еколошкој инспекцији,
- у образовним установама, почев од основне школе, средње стручне школе(медицинска школа – воде стручну наставу на предметима као што су Комунална хигијена, Санитарна техника, Општа и школска хигијена, Екологија и заштита животне средине, Дезинфекција – дезинсекција- дератизација, Хигијена са здравственим васпитањем... , такође предмет Хигијена у другим стручним школама и то профилима конобари, кувари, месари, пекари, посластичари, фризери, козметичари и сл.) , па до високих струковних школа,
- домовима са различитим видовима социјалног организовања и са осетљивим старосним групама (деца, ђаци, студенти, старија лица...),
- туризму; туристичким комплексима, спа центрима, хотелским и бањским местима, рекреативним и рехабилитационим центрима,
- приватном сектору (ДДД послови...),
- предузећима за производњу, припрему и дистрибуцију хране,
- тимовима за увођење HACCP система квалитета, као и да буду одговорна лица за његово спровођење у установама која подлежу таквим стандардима,
- јавним установама (водоводи, комунална предузећа, постројења за пречишћавање отпадних вода),
- комплексима, где би осим основног посла који обављају, радили као лица за безбедност и здравље на раду, уз додатне едукације у складу са Законом.

Аутори :

Стручно профилски одбор санитарно – еколошких техничара у саставу :

- Снежана Суботић,
- Сузана Ђорђевић
- Биљана Вељковић
- Станоје Маринковић
- Бранко Пантелић, председник стручно профилског одбора

Захваљујемо се на сарадњи:

Друштву санитарних инжењера и техничара Србије,

Високој здравственој школи струковних студија Београд,

Високој здравственој санитарној школи струковних студија " Висан ", Земун.

Литература :

1. Нормативи медицинског рада и Стандарди здравствених услуга у здравственим организацијама, Београд 1984.,РСИ333 – Београд.
2. www.medri.uniri.hr/studiji/dsi/uvod.htm
3. Глобална стратегија СЗО за здравље и околину,
whqlibdoc.who.int/hq/1993/who_ehe_93.2.pdf

Садржај:

Значај санитарно – еколошке струке.....	1
Делокруг рада:	
I Здравствене установе на примарном нивоу здравствене заштите.....	3
Дом Здравља.....	3
Завод за здравствену заштиту студената.....	5
II Здравствене установе на секундарном нивоу здравствене заштите.....	7
Општа болница	7
Специјална болница.....	10
III Здравствене установе на терцијалном нивоу здравствене заштите.....	11
Клинички и клиничко болнички центар.....	11
Институ за онкологију и радиологију Србије.....	13
IV Здравствена делатност која се обавља на више нивоа.....	16
Институт – Завод за јавно здравље.....	16
V Установе за предшколско васпитање и образовање.....	28
Градска управа – градски секретаријат за дечију заштиту	
Предшколске установе – интерни санитарни контролор.....	31
VI Санитарна инспекција.....	32
VII Установе Министарства одбране и Војске Србије.....	32
VIII Међународни и домаћи ланци малопродајних објеката прехранбеног типа.....	34
IX Могућности.....	35
Аутори.....	36
Литература.....	37
Садржај.....	38